

KVINNOFRONTEN

Box 2007, 128 21 Skarpnäck
e-post: kvinnofronten@sverige.nu
Org. nr: 802411-0119
Plusgiro: 5 56 23 - 3
hemsida:
www.kvinnofronten.nu

Till

JUSTITIEDEPARTEMENTET
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

YTTRANDE

över SOU 2021:56 – Nya regler om utländska föräldraskap och adoptioner i vissa fall – Dnr. Ju2021/02514

Sammanfattning

Kvinnofronten motsätter oss helt utredningens förslag att samhället skulle underlätta för personer som köper barn via surrogathandel genom att införa en lag om lägre ställda krav just vid adoptioner av barn som tillkommit genom surrogatmödraskap.

Kommentarer

Kvinnofronten har inte haft möjlighet att gå igenom utredningen i detalj, utan svarar i första hand om förslagen som rör adoption vid surrogatmödraskap.

Sverige har hittills inte tillåtit surrogatmödraskap, eftersom det – i vilken form det än genomförs – står i motsättning till principen om människovärdet och allas lika värde. Ingen människa ska få behandlas enbart som ett medel för andra. I surrogatmödraskap används både kvinnan som föder barnet *och barnet självt* som just ett medel för beställaren.

Kvinnofronten reagerar därför starkt mot utredningens påståenden att det skulle vara emot Barnkonventionen att inte genast erkänna beställarna som föräldrar, eller att ett sådant erkännande skulle krävas för att leva upp till EU:s fria rörlighet. Att underlätta för den som utnyttjar kvinnor genom surrogatmödraskap är i praktiken att acceptera handel med barn, och Barnkonventionen är självklart helt emot all form av handel med barn. EU-parlamentet har i flera resolutioner genom åren dessutom slagit fast att surrogatmödraskap i grunden är *ett utnyttjande av kvinnors kroppar och reproduktiva organ*.

Surrogatmödraskap är därmed också en form av kvinnoförtryck. Det är en objektifiering av kvinnor, då kvinnors kroppar förväntas vara till för någon annan än kvinnan själv. Det faktum att en enskild kvinna i surrogatavtal förväntas franskriva sig allmänt lagstadgade rättigheter – såsom kvinnors rätt till självbestämd abort – är inte heller förenligt med demokratiska principer. Dessa avtal är därmed på flera sätt brott mot kvinnors mänskliga rättigheter. *Surrogatmödraskap är handel med kvinnor och handel med barn.*

Idag struntar en del människor i svensk lagstiftning och reser utomlands för att köpa barn i surrogathandel. Därför är det oerhört viktigt att Sverige inte uppmuntrar till ett kringgående av svensk lagstiftning. Det bör därmed fortsatt vara nödvändigt för en icke-genetisk förälder att kunna bli förälder endast genom adoption, att inga undantag då görs från sedvanliga krav på adoptivföräldrar, och att Sverige inte erkänner ett utländskt fastställande av föräldraskap utifrån surrogatmödraskap. Utredningens förslag öppnar för just ett sådant kringgående av svensk lagstiftning.

Kvinnofronten *motsätter oss* därför utredningens förslag.

KVINNOFRONTEN ANSER att det är mycket viktigt, sett till barnens perspektiv, att det ställs lika höga krav som vid annan adoption även på dem som ska ges möjlighet att adoptera de barn som tillkommit genom surrogatmödraskap. Barnen måste dessutom tillförsäkras rätt att få kunskap om vilka som är deras genetiska respektive biologiska föräldrar, det vill säga vem som donerat ägg respektive spermier och vem som burit dem under graviditet och fött fram dem. Detta är en central och oinskränkbar del av barns rättigheter.

KVINNOFRONTEN ANSER att utredningens förslag synliggör att det inte räcker med att Sverige inte tillåter surrogatmödraskap. Idag kan kommersiella företag som driver surrogat-handel med kvinnor och barn ha verksamhet i Sverige, vilket leder till att denna människo-handel växer. Detta är huvudsakligen en industri där rika människor i väst tar sig rätten att utnyttja utsatta kvinnor i fattigare länder för att skapa och köpa sig barn. Förslag som utredningens, om att underlätta för dem som köpt barn via surrogat-handel, riskerar att ytterligare öka denna människohandel, vilket i sin tur kan leda till förslag om att Sverige i framtiden borde acceptera sådan handel med människor. Kvinnofronten anser därför att Sverige bör införa ett uttalat *förbud mot surrogatmödraskap* samt att samhället bör genomföra informationskampanjer om varför sådan människohandel inte är förenlig med principen om människovärdet och allas lika värde.

KVINNOFRONTEN ANSER vidare att det helt fel att ens indirekt jämställa kvinnor i samkönade förhållanden som erhåller assisterad befruktning med den grova människohandel som surrogatmödraskap är. Assisterad befruktning är fullt lagligt, den innebär inget utnyttjande av en annan människas kropp såsom surrogatmödraskap gör, och den innebär ingen handel med barn. Att den icke-födande kvinnan i dessa förhållanden automatiskt blir förälder till barnet är därmed inte konstigare än att en pappa (som inte föder barnet) automatiskt anses som fadern i heteroförhållanden. Därmed bör hon självklart också erkännas som förälder när de flyttar till Sverige.

Kapitel 9 Konsekvenser

Utredningen påstår att ”*jämställdheten mellan könen främjas*” som en följd av förslagen. I själva verket är det tvärtom.

Svensk lagstiftning tillåter inte surrogatmödraskap, eftersom det innebär *handel med kvinnor och barn*. Utredningens förslag, att det ska ställas lägre krav vid adoptioner då barn tillkommit via det grova kvinnoförtryck som surrogatmödraskap innebär, får i praktiken till följd att svensk lagstiftning kringgås. Det innebär att *underlätta för utövare av sådant kvinnoförtryck*, och är därför själva motsatsen till att främja jämställdhet. En samtidig konsekvens av förslaget är att Sverige skulle underlätta för förövare även avseende *handel med barn*. Ur barnperspektiv är det dessutom inte förenligt med *barns rätt* att staten skulle ställa lägre krav på adoptivföräldrar för just dessa barn.

Arbetsgrupp hos Kvinnofronten

I Kvinnofrontens arbetsgrupp för remissvaret har Gerda Christenson, Viktoria Folkesson och Eva Larsson ingått.

Stockholm den 20 oktober 2021

Kvinnofronten